

**ת"פ 44931/09 - מדינת ישראל נגד ע.ע. אבו ראס- חברה לעבודות
בנייה ופיתוח בע"מ, עבד אל סלאם אבו ראס, רמזי כריים**

בית הדין האזרחי לעבודה תל אביב

ת"פ 44931-09-18

30 ספטמבר 2020

לפני:

כב' השופט אורן שגב

מדינת ישראל
עו"י ב"כ: עו"ד חן אביטן

הנאשמים:

1. ע.ע. אבו ראס- חברה לעבודות בניין ופיתוח בע"מ
2. עבד אל סלאם אבו ראס
רמזי כריים
עו"י ב"כ: עו"ד עווה"ד איהאב ג'לגולי ומשה ומאור

החלטה

בנוגד הנאשמים הוגש כתב אישום ובו 2 אישומים: האחד - בגין עבירה לכואורה על חוק ארגון הפיקוח על העבודה, תש"ד-1954 (להלן - החוק); והשני בגין עבירות לכואורה על תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), תשס"ז-2007 ועל פקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תש"ל-1970.

טענות הנאשמים בתמצית

1. בمعנה לכתב האישום, העלו הנאשמים 2 טענות: האחת, כי ב"כ המאשימה לא העבירו אליהם לכואורה את מלאו חומר החקירה, ובעיקר זה הנוגע למקור המידע שהגיע לרשות, ואשר בגין החלטה לנקט בהליך הפלילי נגdam; והשנייה - הגנה מן הצדק בשל מה שהגדירו אכיפה ברורנית, כשהרחקע לכך הוא דחית בקשותם של הנאשמים לערכות הסדר מותנה. לטענתם, אושרו הסדרים מותנים במקרים חמורים יותר מאשר המתוארים כנוגדים בכתב האישום.

2. חשוב לציין כבר עתה, כי הנאשמים הבהיינו ביחס לחלק הראשון של בקשותם, כי אין מדובר בבקשת לגילוי חומרי חקירה בהתאם לסעיף 74 לחס"פ, והואודיעו כי הם שומרים על זכותם להגיש בקשה כאמור בעתיד. לפיכך, ההחלטה זו ניתנת מבליל שהתקיים דין.

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

3. לגופו של עניין טענו, כי על יסוד ד"ח פעולה מיום 28.03.17 של המפקח אופיר מנלבאום, עולה כי ישנו חומרחקירה נוסף המהווה "מידע" שהגיע למנהל הבתיות והבריאות התעסוקתית הנוגע להפרת צו בתיוחות מס' 56866, מידע שהוביל לביצוע הביקורת באתר הבניה מושא כתוב האישום.

4. הנאים ביקשו לדוח את מתן תשובה המפורטת לכטב האישום עד לאחר קבלת כל חומר החקירה ולאחר קבלת החלטה בבקשת לאכיפה ברנית.

טענות המאשימה בתמצית

5. המאשימה טענה, כי מסרה לנאים את מלאו חומר החקירה המצוי בתיק, והרלוונטי לכטב האישום, והוסיף, כי העבירות המיוחסות לנאים בכתב האישום, ה็น אך ורק אלה שהתגלו בבדיקה שנערכה על ידי המפקחים מטעם המאשימה ביום 28.03.17. כתב האישום, המשיכה המאשימה והדגישה, אינו כולל עבירות בגין מידע מוקדים, אין מדובר בחומר החקירה וכן אין לנאים זכות לקבלו.

6. באשר לטענת הגנה מן הצד, טענה המאשימה, כי הליך ההסדר מותנה אינו מחייב אותה בשום שלב ונתון לשיקול דעתה הבלעדי. הנחיות התביעה הפלילית לעניין סגירת תיקם בהסדר מותנה אומנם מגידות תנאי סוף, אבל אין כל חובה לאשר הסדר מותנה גם אם הוא עומד בתנאי הסוף. המרת כתב אישום בהסדר מותנה אינו הליך מנהלי וכן אין חובת הנמקה. מכאן שאין מדובר בטענת הגנה אפשרית אל מול האישומים המיוחסים לנאים.

7. מדיניות המאשימה ביחס לעבירות על הבתיות בעבודה היא מדיניות מחמירה, וזאת לאור העובדה שעבירות מסווג זה מהוות "מכת מדינה".

אשר להכרעת

דין הבקשה להידחות, ולהלן נימוקי.

8. בהתאם לטענת המאשימה, המידע עליו מבוסס כתב האישום הנה מידע שנאסף במהלך הבדיקה שהתקיימה, כרעל פי כתב האישום, ביום 28.03.17 ע"י מפקחי משרד העבודה, ששמותיהם פורטו בסעיף 5.1 לאיישום הראשון בכתב האישום. בהתאם לכתב האישום, הגיע לרשות מידע לפיו צו הבתיות שהוצא לנאים ביום 16.06.2016 אינו מקויים וכי הניע את הבדיקה שנערכה, בה נמצא כי הנאים אכן הפרו לכארה את הצו.

9. בהתאם, עובדות כתב האישום מייחסות לנאים עבירות של הפרת צו ואו נקיטת אמצעים סבירים למניעת הפרתו (איישום ראשון), ואי יכול משתי עבודה מהם עלול ליפול אדם לעומק העולה על 2 מטרים ואי השגחה ונקיטת אמצעים לוודא שהעובדים משתמשים לצורך מגן אישי (איישום שני).

10. מקובלת עלי איפוא טענת המאשימה, כי מקור המידע כשלעצמו, גם שבודאי מעניין את הנאים, אינו רלוונטי לעובדה שבבדיקה שנערכה נמצא לכארה ליקויים שונים, שבಗינם הוחלט לנ��וט בהלים פליליים. כנגד הנאים מופנות טענות עובדות המתבססות על ממצאים שנמצאו בשטח ע"י הפקחים, ולא על המידע המודיעיני שנמסר, לפיו הנאים מפרים לכארה את הצו.

11. לאור האמור לעיל, בקשה הנאים לחייבם לידיהם את המידע המודיעיני, נדחתה.

12. באשר לטענה בדבר אכיפה בררנית, אף דין טענה זו להידחות, ולהלן נימוקי. בפסק דין מקיים, שנitin ביום 09.09.15, דין בית הדין הארץ בהרבה בסוגיה של ביטול כתוב אישום בשל טענת הגנה מן הצדק מסוג אכיפה בררנית (עפ"א 16393-12-13, עפ"א 43130-02-14 מדינת ישראל נ' אלירן דואב. להלן - "ענין דואב"). אביא להלן בתמצית את עיקרי הפסיקה הרלוונטיות לבקשתו שלפני:

(א) החלטה על הגשת כתוב אישום צריכה לעמוד באמות המידה של המשפט המנהלי, שכן שיקול דעתו של תובע הוא שיקול דעת מנהלי (ע"פ 6328/12 מדינת ישראל נ' פרץ [פורסם ביום 10.9.13] (להלן - "ענין פרץ").

(ב) על פי המודל המנהלי של טענת ה"הגנה מן הצדק" הוקנעה לבית המשפט הסמכות להפעיל ביקורת שיפוטית על רשותה הבלתי ווחקירה, וזאת מקום שההילך המנהלי של קבלת ההחלטה להעמיד אדם לדין עומדת בסתריה מהותית לעקרונות של "צדקה והגינות משפטית" (כלשון סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי). מקום שבו נטענת טענה של "הגנה מן הצדק" מן הראי לבחון את מידת "נפשותה" של המצדיקות זאת (בג"צ 1563/96 צ' נ' היועץ המשפטי לממשלה פ"ד נה (1) 529, 549 - 550).

(ג) טענה של אכיפה בררנית נחשבת לאחד הביטויים של טענת ה"הגנה מן הצדק" המוכרת כטענה מקדמית במשפט הפלילי, והוא מעוגנת היום בהוראת סעיף 149(10) לחוק (ראו ע"פ 6328/12 מדינת ישראל נ' פולדוי פרץ ואח' (10.9.2013), בפסקה 27 וההערות שם, להלן: **ענין פרץ**, וכן בש"פ 7148/12 עז אל דין כנאננה נ' מדינת ישראל (14.10.2012) (להלן: **ענין כנאננה**, בפסקה (14).

(ד) בסיס דוקטרינת הגנה מן הצדק עומדת התכלית להבטיח הליך פלילי ראוי, צודק והוגן. כך נקבע בשורה ארוכה של פסקי דין, ובهم פסק הדין המנחה בע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' בורוביץ', פ"ד נת (6), 806-807 (2005), (להלן: **פרשת בורוביץ'**), אשר קבע כי "בעיקרו עשויה אפוא הגנה לחול בכל מקרה שבו קיומו של הליך פלילי פוגע באופן ממש בתחוות הצדק והגינות כפי שזו נקבעת בעינו של בית-המשפט. עם זאת הובהר שם, כי "... לא כל מעשה נפסד שעשו הרשויות החוקרת או המאשימה, או רשות מעורבת אחרת, יצדיק את המסקנה דין האישום להבטל מטעמי הגנה מן הצדק".

(ה) עוד נקבע כי "ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהו... מהלך קיצוני שבית המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. בדרך כלל ידרש הנאשם להראות, שהתקיים קשר סיבתי בין התנהגותם הנפסדת של הרשויות לבין הפגיעה בזכויותיו. ..." (עמ' 807 לפסק הדין הנ"ל).

(ו) דוקטרינת הגנה מן הצדק עשויה לחול גם על מקרה בו שוכנע בית המשפט כי ההחלטה להגיש כתוב אישום חריגה ממתחם הסבירות, באופן שיש בהגשת כתוב אישום כדי לפגוע באופן חריף בתחוות הצדק והגינות.

(ז) בית הדין הארצי התייחס לכך, תוך התייחסות לעניין פרץ בע"פ (ארצى) 14/07 **מדינת ישראל - הום סנטרס ואח** (2007) להלן: **ענין הום סנטרס**, וכן ע"פ (ארצى) 10/43 **אלוניאל בע"מ נ' מדינת ישראל** (24.1.2013)).

(ח) אכיפה בברניתה שהוא כאמור אחד הביטויים של טענת ההגנה מן הצדק היא "אכיפת הדין נגד אדם אחד והימנענות מאכיפתו נגד אחרים" - כאשר מדובר במקרים דומים, והוא יכולה לבוא לידי ביטוי בשני אופנים: "הראשון, החלטה להעמיד לדין רק חלק מן המעורבים בפרשה נדונה; השני, ההחלטה להעמיד לדין בשעה שבפרשיות אחרות שענין דומה לא הוגש כתבי אישום". המשותף לשניהם הוא כי "סמכות האכיפה הופעלת נגד אחד ולא נגד אחרים, ללא כל טעם טוב להבנה ביניהם" (ענין פרץ).

(ט) בruk הדברים, יש לזכור כי לרשויות המנהלית שבידה מופקדת הסמכות להגיש כתבי אישום כמו לכל רשות מנהלית אחרת, עםorate חזקת התקינות המנהלית, לפיה היא מוחזקת כמי שפעלה כדין בהגישה את כתב האישום, וזאת כל עוד לא הוכח אחרת. על הטוען אחרת, הוא הנאשם ש辩יו טענה לאכיפה ברניתה, מוטל הנTEL לנסות ולסתור את החזקה "ולהוכיח כי בוצעה לכואורה הבדיקה לא ראייה בין מי שנתנויהם הרלוונטיים שוים. משעה שהוזג בסיס ראייתי כאמור, מתערערת חזקת התקינות והנטול יעבור אל כתפי הרשות המנהלית, אשר תתבקש להוכיח כי האכיפה - אף שהיא נחזית ברניתה על-פני הדברים - התבוססה על שיקולים עוניינים בלבד, שיש להם משקל מסוים כדי לבסס עליהם את החלטתה" (ענין פרץ).

(ו) ככל שימצא המותב דין בטענה בדבר אכיפה ברונית כי די בתשתיות הרוא"יתת הלכאות הראשונית שהנitch הנאשם לפני כדי להבהיר את הנTEL משכמו אל שכם התבעה כאמור לעיל, ובמסגרת תשובה המאשימה, יוכל בית המשפט להשתמש בסמכות כפי שהיא נתונה לו בסעיף 108 לחס"פ ולהורות על הגשת נתונים ומסמכים, והכל בהתאם לנסיבות המקירה כפי שנפרשו לפני.

(יא) בירור טענת האכיפה הברנית, המכ"בת אפוא הצגת בסיס ראייתי ראשוני מטעמו של הנאשם לסתירת התקינות המעשה המנהלי, מחייבת את בית המשפט להיכנס כבר בשלב הראשון לבדיקה פרטנית של חומר הראיות שלנו. זאת לפחות על מנת להשתכנע שה הנאשם נמנה עם קבוצת השווין הרלוונטית שעליה הוא מצביע בטעنته לאכיפה ברניתה. משנדרשת העמקה בחומר הראיות, תוך ראייה כוללת של מלאה היקפן, מן הראי שהגורם שיזקק לדין בטענת האכיפה הברנית על שלביה השונים יהיה המותב דין באישום לגופו.

ומן הכלל אל הפרט

13. ככל שהנאים סבורים כי הגשת כתב האישום נגדם מנוגדת למדיניות המאשימים הקיימים מסוג זה בהסדר מותנה, עליהם להקים ולהניח תשתיית ראייתית מינימלית, תוך הבאת דוגמאות קונקרטיות. טענתם בבקשת שמונחת לפניי כללית וסתמית.

14. מעבר לכך, בהתאם להלכה שנפסקה בעניין דואב, כמפורט לעיל, שלב המתאים לכך הינו שלב הראיות ולא שלב מקדמי זה, והכל כפי שפורט בהרחבה לעיל.

15. בנוסף, כידוע, עומדת למאשימה חזקת התקינות המנהלית. חזקה זו, מטיבה ומטבעה, ניתנת לסתירה, והנטל מוטל לפתחם של הנאים הטוענים לכך. לפיכך, לעת הזו, בהיעדר תשתיית ראייתית, ولو מינימלית, ובשים לב לכך שהעבירות בהן מואשמים הנאים הנקראים עבירות חמורות ונוגעות לשלהמאות גופם ולחיהם של העובדים בשטח, אין בידיו בשלב מוקדם זה, לקבוע כי החלטת המאשימה להגיש כתוב אישום אינה סבירה או אינה מידתית.

אחרית דבר

16. הבקשה נדחתת.

17. הסניגורים יגישו את תשובה המפורטת בכתב של הנאים לעובדות כתב האישום עד ליום 08.09.20.

18. מובהר, כי בחלוף המועד, ובהיעדר תשובה מפורטת (או לחילופין, הודעה על הסדר), יועבר התיק לשםיעת ראיות, ללא מתן התראה נוספת, ותשומת לב הנאים מופנית להוראות סעיף 152(ב) לחסד"פ.

19. לעיוני למתן החלטה - 09.09.20

ניתנה היום, י"ד אלול תש"פ, (30 ספטמבר 2020), בהיעדר הצדדים ותישלח אליהם.